

ÖZET

Doktora Tezi BAZI FUNGİSİTLERİN İNCİR İÇ ÇÜRÜKLÜĞÜ HASTALIĞI ETMENİ *Fusarium spp.*' YE ETKİLERİNİN SAPTANMASI

Özlem DOĞAN

Adnan Menderes Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Bitki Koruma Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Seher BENLİOĞLU

Kahverengi yada pembe çürüklük olarak da adlandırılan İncir İç Çürüklüğü Hastalığı, *Fusarium* cinsine ait bazı türlerin neden olduğu, incir yetiştiriciliği yapılan ülkelerde önemli kalite kayıplarına neden olan, erkek ve dişi incir meyvelerinde nadiren de olsa partenokarpik çeşitlerde görülebilen önemli bir hastalıktır. Bu çalışma İncir İç Çürüklüğü Hastalığı'na karşı fungusit ve fungusit karışımlarının laboratuvar ve doğa koşullarında etkilerini belirlemek amacıyla ele alınmıştır. Bu amaçla Aydın İli'nde Erbeyli İncir Araştırma Enstitüsü (E.İ.A.E.) 'nde erkek incir koleksiyon bahçesinde 2005-2008 yılları süresince boğa meyvelerinde hastalık ve *Fusarium spp.*'nin bulunma oranları saptanmıştır. Temiz ilek meyvesi elde etmek amacıyla fungusit süspansiyonlarına daldırılan boğa meyvelerinde *Fusarium spp.*'nin bulunma oranları saptanmıştır. Ayrıca fungusit ve fungusit karışım solüsyonlarına daldırılan boğa meyveleri temiz ilek elde etmek için erkek incir dallarına asılmış ve bu ilek meyveleri Sarılop meyvelerinin tozlaşmasını sağlamak için kullanılmıştır. Daha sonra fungusit uygulamalarının etkisini belirlemek için Sarılop meyvelerinde *Fusarium spp.*'nin bulunma oranları tespit edilmiştir. Denemeye alınan fungusitlerin ED₅₀ değerleri de ayrıca belirlenmiştir. Sonuç olarak, 2005-2008 yıllarında boğa meyvelerinde *Fusarium spp.*'nin bulunma oranları sırasıyla %57.4, 64.7, 40.3 ve 30.3 olarak bulunmuştur. Üç yıl süresince boğa meyvelerinin fungusit solüsyonuna (thiophanate-methyl, thiophanate-methyl+chlorothalonil, cyprodinil, fludioxonil, cyprodinil+fludioxonil, prochloraz, tebuconazole) daldırılmasıyla yapılan laboratuvar denemelerinde, prochloraz *Fusarium spp.* 'nin azaltılmasında en etkili fungusit olmuştur. Üç yıl süresince uygulama yapılan boğa meyvelerinden çıkan ilek arılarında (*Blastophaga psenes*) *Fusarium spp.* 'nin bulunma oranı tüm uygulamalarda değişken sonuçlar vermiştir. Fungisit uygulanmış boğa meyvelerinden elde edilen ilekler ile döllenmiş Sarılop incirlerinde *Fusarium spp.*'nin azaltılmasına yönelik çalışmalarda, en etkili fungusitler prochloraz (100ml/100 l) ve tebuconazole (240g/100 l) olarak bulunmuştur. Sarılop meyvelerinden yapılan izolasyonlardan elde edilen 120 *Fusarium spp.* izolatının %80'inin *Fusarium verticilloides*, %20'sinin *Fusarium solani* olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu izolatların büyük bir kısmının oldukça virulent olduğu da belirlenmiştir.

2009, 81 sayfa

Anahtar Sözcükler:İncir iç çürüklüğü, Sarılop, boğa, ilek, fungusit, *Fusarium spp.*